

Rockere og bander 2016

Indhold

1. Indledning	3
2. Situationen 2016	3
2.1. Den aktuelle situation.....	3
2.2. Nøgletal fra 2016	4
2.3. Overblik over rockeres og bandemedlemmers kriminalitet	5
3. Politiets bekæmpende indsats	6
3.1. Overordnet om indsatsen	6
3.2. Operationsplanen	7
3.3. Monitoringsindsatsen	8
3.4. Lovgivningsmæssige tiltag og nye redskaber	10
3.5. Internationalt samarbejde	11
4. Samarbejdet med SKAT	12
5. Task Force Øst og Task Force Vest	13
5.1. Indledning	13
5.2. Task Force Øst (TFØ)	13
5.3. Task Force Vest (TFV)	15
6. Rekruttering til rocker- og bandemiljøerne	16
6.1. Generelt om rekruttering	16
6.2. Særligt om bandernes rekruttering	17
7. Politiets forebyggende indsatser	18
7.1. Exitprogrammet	18
7.2. Bekymringssamtaler.....	21

1. Indledning

Denne rapport indeholder en generel og overordnet beskrivelse af situationen på rocker- og bandeområdet i 2016, herunder mere overordnede oplysninger om kriminalitet begået af personer med tilknytning til dette miljø. Rapporten indeholder endvidere en beskrivelse af politiets generelle indsats på området samt en mere detaljeret beskrivelse af indsatsen i 2016, herunder centrale nøgletal til illustration af resultaterne af politiindsatsen.

2. Situationen 2016

2.1. Den aktuelle situation

I løbet af 2016 har eksisterende konflikter, etableringen af nye grupperinger, samt ekspansion hos eksisterende grupperinger resulteret i magtkampe og adskillige voldelige hændelser.

Konfliktniveauet på rocker- og bandeområdet var i det første halvår af 2016 således generelt præget af et øget spændingsniveau bl.a. på grund af tilgangen af flere nye internationale grupper og deres involvering i territoriale magtkampe og ændringer i personers tilhørsforhold til grupperingerne.

De to internationale organisationer Black Jackets Denmark og United Tribuns Forever (UTF) rekrutterede og samlede i løbet af 2016 mange medlemmer fra både lokale og nationale grupperinger. Denne udvikling medførte mange personbårne modsætningsforhold i miljøet. Hen mod slutningen af året blev både Black Jackets og UTF imidlertid opløst i Danmark. Dette skabte bl.a. rum for etableringen af en ny dansk

afdeling af en international bandegruppering, Mongols MC Denmark.

Mongols MC Denmark bragte sig allerede fra sin etablering i Danmark i opposition til Hells Angels ved bl.a. at kommunikere nedgørende om Hells Angels på sociale medier. Som en ny gruppering i Danmark havde Mongols MC Denmark behov for at opnå andele i både territorier og kriminelle markeder, hvilket sammen med en række personlige modsætningsforhold i slutningen af året bragte Mongols i konflikt med eksisterende nationale grupperinger.

Bandidos og Hells Angels opretholdt i 2016 en samarbejdsaftale, ligesom Rigspolitiet vurderer, at disse grupper samtidig har anlagt en fælles distance til bandegrupperingerne. De to organisationer har i forlængelse heraf intensiveret samarbejdet med det ”almindelige” MC-miljø under Dansk Bikerfond og har gennem året gennemført flere fælles aktiviteter sammen med disse MC-klubber.

I løbet af foråret var der – fortrinsvis på Sjælland, men også på Fyn og i Jylland – flere alvorlige hændelser med tilknytning til rocker- og bandemiljøet, hvor der bl.a. blev anvendt knive og skydevåben. Der blev på den baggrund iværksat en styrket monitorings- og efterforskningsindsats på rocker- og bandeområdet i politikredsene. Politiet udstedte bl.a. forbud mod ophold i klubhuse i medfør af rockerloven,¹ ligesom indsatsen førte til en række fængslinger af toneangivende bandemedlemmer, der var involveret i de verserende konflikter. Rigspolitiet vurderede i den forbindelse,

¹ Lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme

at de samlede tiltag, herunder den patruljemæssige tilstedeværelse i konfliktområder havde en dæmpende virkning på konflikten.

I det sidste halvår af 2016 var der yderligere en lang række voldelige sammenstød og konflikter forskellige steder i landet, der resulterede i bl.a. drab og drabsforsøg.

Dette var bl.a. tilfældet, da et medlem af Satudarah MC Copenhagen i september 2016 blev fundet dræbt.

I november måned 2016 var der skyderier i Odense, Herning, København og Stor-københavn, som blev vurderet til at have en relation til rocker- og bandemiljøet. I samme måned medførte et rocker- og banderelateret skyderi i Lyngby, at en tilfældig tilstedeværende kvinde blev ramt af skud.

Rigspolitiet har mere generelt i 2016 kunnet konstatere, at forskellene mellem ”rockere” og ”bänder” er blevet mindre. Det skyldes bl.a., at bandegrupperingerne tilnærmer sig rockergrupperingers organisatoriske struktur samt i højere grad anvender uniformering og ekspanderer, ligesom de opererer med tilstedeværelse i områder, som tidligere kunne betragtes som enten Hells Angels’ eller Bandidos’ territorier. Tilsvarende ses det, at visse rockergrupperingers identitet ikke længere er knyttet op på brugen af motorcykler.

Der er endvidere i 2016 konstateret en øget anvendelse af sociale medier i rocker- og bandemiljøet. Bandidos og Hells Angels har i anledning heraf internt defineret rammerne for at begå sig på internettet.

Endelig er det Rigspolitiets vurdering, at de skærpede regler for prøveløsladelse og udgang for indsatte med rocker- og banderelationer, der blev indført ved bandepakke II² i 2014, også i 2016 har haft en dæmpende virkning på konfliktniveauet. Rigspolitiet har således, til trods for det generelt høje konfliktniveau, i forbindelse med den systematiske monitoring af området i 2016 konstateret, at personer i miljøet har udvist – eller opfordret andre til at udvise – en konflikt-dæmpende adfærd med henblik på bl.a. at undgå, at personer i miljøet nægtes prøveløsladelse eller udgang.

2.2. Nøgletal fra 2016

Rigspolitiet iværksatte i marts 2009 en særlig indberetningsordning for politikredsene med henblik på kvartalsvis at kunne opgøre resultaterne af den intensiverede indsats mod rocker- og bandekriminalitet. Folketingets Retsudvalg orienteres løbende om de kvartalsvise opgørelser.

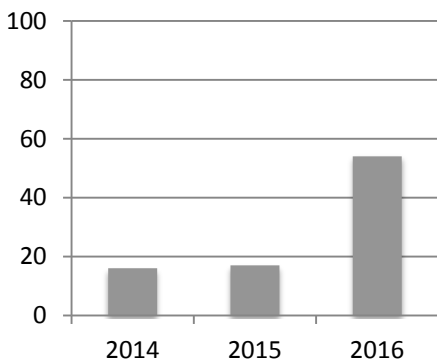
På baggrund af indberetningerne kan det oplyses, at politiet i 2016 registrerede 54 skudepisoder i det offentlige rum, der vurderes at have relation til rocker- og bandekonflikterne. Det svarer til en stigning på ca. 218 procent i forhold til 2015, hvor tallet var 16. Det bemærkes, at 32 af de nævnte skudepisoder fandt sted i sidste kvartal af 2016.

Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af de ovennævnte skudepisoder fra 2014 til 2016.

² Lov nr. 733 af 25. juni 2014 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (initiativer mod rocker- og bandekriminalitet m.v.)

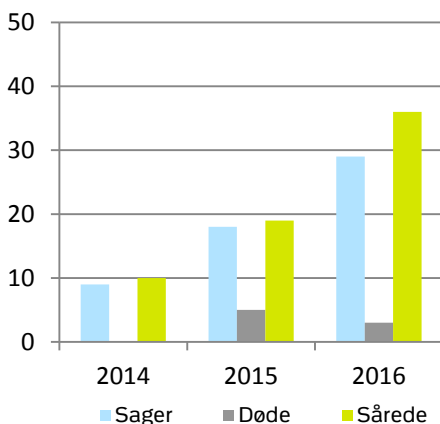

Antal skudepisoder

I perioden fra den 1. januar til den 31. december 2016 blev der registreret 29 sager, der vurderes at have relation til rocker- og bandemiljøet, hvor personer blev såret eller dræbt som følge af skud, knivstik mv. Tre personer døde, mens 36 personer blev såret i de nævnte sager. Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af sager samt udviklingen i antallet af døde og sårede fra 2014 til 2016. Det bemærkes, at en sag kan vedrøre flere døde eller sårede personer.

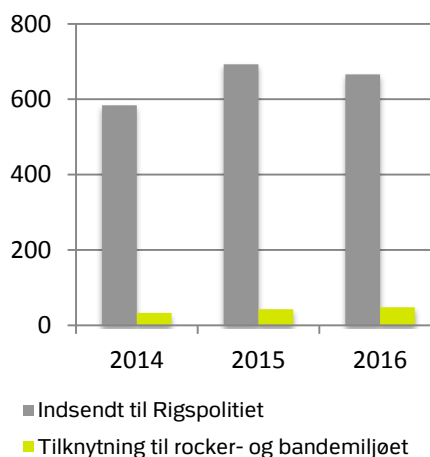
Sager med sårede eller døde

Det kan hertil oplyses, at landets politikredse i 2016 indsendte 666 skydevåben til undersøgelse hos Rigspolitiet, hvoraf 48 våben vurderes at have tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af indsendte våben fra 2014 til 2016.

Antal indsendte våben

Opgørelsen over skydevåbens tilknytning til rocker- og bandemiljøet er udfærdiget på baggrund af dels oplysninger om de våben, som politikredsene sender til undersøgelse hos Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC), dels oplysninger om de personer, som indgår i sagen. Hvis våbnet kan knyttes til en person, som efter politiets oplysninger er tilknyttet rocker- eller bandemiljøet, indgår det i statistikken.

Rigspolitiet kan i relation til indsatsen i 2016 i øvrigt oplyse, at der blev etableret 19 visitationszoner, hvori der er foretaget 982 visitationer.

Det kan endelig oplyses, at rockerloven har været anvendt som grundlag for midlertidigt at lukke i alt otte klubhuse i 2016.

2.3. Overblik over rockeres og bandemedlemmers kriminalitet

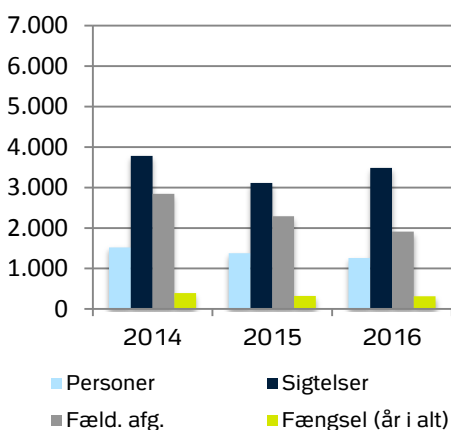
Dansk politi havde den 1. januar 2017 registreret 1.257 personer som tilknyttet

en rocker- eller bandegruppering. Disse personer blev i 2016 sigtet 3.485 gange for relevant kriminalitet³. Personkredsen modtog i 2016 i alt 1.913 fældende afgørelser⁴ for relevant kriminalitet.

Nedenstående diagram viser udviklingen i disse tal fra 2014 til 2016. Det bemærkes, at tallene fra 2014 vedrører 1.520 personer, tallene for 2015 vedrører 1.376 personer, mens tallene fra 2016 som nævnt vedrører 1.257 personer.

Antal personer, sigtelser, fældende afgørelser og straf i årene 2014-2016

3. Politiets bekæmpende indsats

3.1. Overordnet om indsatsen

Politiets indsats mod rockere og bander er højt prioriteret både på det nationale strategiske niveau og på det taktiske og operative niveau.

Indsatsen mod kriminalitet i rocker- og bandemiljøet har i en årrække været et af de højest prioriterede fokusområder i

³ Ved relevant kriminalitet forstås overtrædelser af straffeloven samt overtrædelser af diverse særlove, herunder lov om euforiserende stoffer, våbenloven mv.

⁴ Fældende afgørelser omfatter domme, vedtagne bødeforelæg og eventuelle tiltalefrafald

dansk politi, hvilket også var tilfældet i 2016.

Indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet er blevet udviklet gennem årene og justeret med udgangspunkt i de erfaringer, der løbende er opsamlet, og indsatsen kan i dag betragtes som en helhedsorienteret indsats, idet der både er fokus på forebyggende og bekæmpende tiltag.

Den aktuelle situation og indsatsen på området drøftes løbende internt i Rigspolitiet og med de enkelte politikredse. Herved sikres, at der er den fornødne opmærksomhed på en eventuel identificerbar eskalering af det aktuelle konfliktniveau, herunder med henblik på håndtering af situationen.

Indsatsen tilpasses på den måde løbende ud fra det generelle kriminalitets- og trusselsbillede, herunder særligt under hensyntagen til det aktuelle konfliktniveau i rocker- og bandemiljøet.

I perioder, hvor politiet vurderer, at der er et højt trussels- og konfliktniveau i hele eller dele af miljøet, intensiverer og målretter politiet sin indsats i forhold til at reducere konflikter og omfanget af skader som følge heraf. Dette kan bl.a. indebære en øget synlig politimæssig tilstedeværelse samt en målrettet og øget anvendelse af visitationszoner, zoneforbud i de berørte områder og koordinerede efterforskningsmæssige aktioner på tværs af politikredsene med henblik på bl.a. at beslaglægge våben og begrænse specifikke personers og grupperingers muligheder for at udøve voldelige angreb.

En effektiv indsats mod rocker- og bandemiljøet kræver på mange områder en koordineret og tværfaglig myndigheds-

indsats, hvor relevante samarbejdspartnere, herunder SKAT, kommuner og Direktoratet for Kriminalforsorgen, på både lokalt og nationalt niveau inddrages i planlægningen.

Det betyder endvidere, at der løbende arbejdes med forebyggende tværfaglige indsats i forhold til personer, der er i risiko for at blive rekrutteret til miljøet. Herudover samarbejder politiet med kommunerne og SKAT om at iværksætte initiativer, der sigter mod at afdække økonomiske og skattemæssige forhold, herunder med henblik på at begrænse og bekæmpe bl.a. socialt bedrageri.

Den samlede indsats tilrettelægges så vidt muligt på baggrund af politiets nationale, systematiske monitoring samt analyser og vurderinger af udviklingen i miljøet, der foretages i et tæt samarbejde mellem Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) og politikredse.

Den aktuelle situation og status for indsatsen blev også i 2016 drøftet i den nationale følgestab på området. I denne koordinerende stab deltager Rigspolitiet, politikredsene, Rigsadvokaten, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen og SKAT. I staben drøftes bl.a. eventuelle behov for nye initiativer, tilpasning af indsatsen og justeringer af den operationsplan, der er omtalt i punkt 3.2 nedenfor. Tilsvarende koordineres den lokale tværfaglige indsats i lokale følgestabe i de enkelte politikredse. Det bemærkes, at den nationale følgestab og de lokale følgestabe pr. 1. januar 2017 er blevet erstattet af en national koordinationsgruppe og regionale koordinationsgrupper samt en national strategigruppe, der består af strategiske ledere på tværs af organisationen.

3.2. Operationsplanen

Rigspolitiet omsætter den nationale strategiske plan til et mere praktisk værktøj for politiet gennem en national operationsplan for politiets indsats mod kriminalitet og voldelige konflikter med udspiring i rocker- og bandemiljøer. Operationsplanen er et dynamisk dokument, som løbende kan justeres i forhold til den aktuelle situation på rocker- og bandeområdet og tilpasses i forhold til iværksættelse af nye initiativer og erfaringer fra politiarbejdet.

Operationsplanen er et internt og klassificeret arbejdsdokument, som beskriver, hvorledes den politimæssige indsats på området skal udføres og prioriteres.

Operationsplanen beskriver bl.a. følgende:

- Hvordan politiet skal håndtere den indledende indsats ved alvorlige voldelige opgør mellem grupperinger på rocker- og bandeområdet, således at der i nødvendigt omfang sikres en korrekt og koordineret disposition og indledende efterforskning.
- Hvordan politiet skal iværksætte en hensigtsmæssig og synlig politimæssig indsats i konfliktramte og specifikt afgrænsede geografiske områder.
- Hvordan politiet skal håndtere den efterforskningsmæssige indsats, herunder den del af indsatsen, der udføres under inddragelse af SKAT.
- Hvordan politiet skal håndtere den forebyggende kriminalpræventive indsats, herunder med henblik på at identificere børn og unge med potentiel tilknytning til grupperinger-

ne for dermed at sikre, at der etableres en egnet tværfaglig indsats, eksempelvis gennem SSP-samarbejdet.

- Tiltag vedrørende anvendelse af koncepter til metodeudvikling med henblik på at tilbyde egnede rocker- og bandemedlemmer de rette muligheder for at træde ud af miljøet.
- Indsatsen mod socialt bedrageri, herunder samarbejdet mellem politiet og landets kommuner.
- Målkrav, som skal understøtte særligt prioriterede indsatser, og som politikredsene løbende skal afrapportere til Rigspolitiet om som led i Rigspolitiets mål- og resultatstyring.

Målkravene på rocker- og bandeområdet omfatter bl.a. krav om fængsling af et nærmere fastsat antal rockere og bandemedlemmer samt krav om iværksættelse af et nærmere bestemt antal målrettede efterforskninger mod centrale aktører i miljøet. Derudover er der fastsat en række krav, som understøtter prioriterede forebyggende indsatser.

Det bemærkes, at Rigspolitiet i 2017 vil lancere en ny samlet operativ strategi for politiets indsats mod rocker- og banderelateret kriminalitet. Den operative strategi skal gælde i årene frem mod 2020 og skal sætte retning for den fælles politimæssige indsats på rocker- og bandeområdet, bl.a. gennem kriminalitetsanalyser, der fastlægger en overordnet strategisk målsætning for dette indsatsområde.

3.3. Moniteringsindsatsen

Ligesom tidligere år var politiets samlede indsats mod kriminalitet i rocker- og bandemiljøet også i 2016 karakteriseret

ved en massiv efterforskningsmæssig indsats baseret på analyser og vurderinger af de enkelte kriminelle grupper og personers kriminelle aktiviteter.

Det efterretningsbillede, der ligger til grund for udarbejdelse af analyser og vurderinger, tilvejebringes bl.a. i et tæt samarbejde mellem Rigspolitiet og politikredsene.

Ud over den intensiverede politimæssige indsats lægger Rigspolitiets strategi for indsatsen på området tillige vægt på en massiv og sammenhængende myndighedsindsats, herunder navnlig med henblik på afdækning af økonomiske og skattemæssige forhold som led i den kriminalitetsbekæmpende indsats. Der er i den forbindelse etableret samarbejde på såvel lokalt som nationalt niveau med andre relevante myndigheder, herunder navnlig SKAT.

Rigspolitiet varetager den overordnede koordination af politiets samlede indsats på området. Som led heri modtager, indsamler, sammenligner, bearbejder og formidler relevante oplysninger fra landets politikredse for at kunne bistå politikredsene med at modvirke og opklare kriminalitet af kredsgrænseoverskridende og organiseret karakter (såkaldt monitoring og analyse). De oplysninger, som Rigspolitiet modtager fra politikredsene, suppleres i den forbindelse med oplysninger fra nationale og internationale samarbejdspartnere.

Rigspolitiet analyserer på den baggrund løbende – og i samarbejde med politikredsene, herunder de tidligere etablerede task forces og (pr. 1. januar 2017) de nye efterforskningsfællesskaber – situationen på landsplan med henblik på at sikre en effektiv og målrettet tilrettelæg-

gelse af politiets samlede indsats på området. På baggrund af relevante efterretninger foretager Rigspolitiet sammen med politikredsene en løbende koordinering og tilrettelæggelse af indsatsen, herunder i forhold til kortlægning af relevante kriminalitetstyper, bagmænd og facilitatorer, som er centrale i forhold til potentielle konfliktscenarier.

På baggrund af alle de indsamlede og bearbejdede oplysninger udarbejder efterforskningsfællesskaberne i samarbejde med politikredsene konkrete og relevante efterforskningsoplæg mod grupperinger eller personer med relation til rocker- og bandemiljøet, som mistænkes for at være involveret i organiserede kriminelle aktiviteter.

Det vurderes generelt, at indsatsen mod rocker- og bandemiljøet, som sker i politiet i samarbejde med bl.a. SKAT, kommunerne og kriminalforsorgen, skaber et massivt pres mod de enkelte medlemmer.

Indsatsen sker bl.a. ved politiets tilstedeværelse, efterforskning og den nationale systematiske monitoring. Her følges udviklingen, således at nye medlemmer eller afgang af medlemmer hurtigt kan blive genstand for politikredsenes interesse.

Dansk politi monitorerede den 1. januar 2017 i alt 98 rocker- og bandegrupperinger, og 1.257 personer blev anset som tilknyttet rocker- og bandemiljøet.

Nedenstående tabel viser udviklingen i antallet af monitorerede grupperinger og personer fra 2014 til 2016.

	2014	2015	2016
Antal grupperinger	103	96	98
Antal personer i alt	1.520	1.376	1.257
Antal personer tilknyttet rockerklubber	1.010	902	882
Antal personer tilknyttet bander	510	474	375

Det bemærkes, at antallet af monitorerede personer og grupperinger ikke nødvendigvis siger noget om konfliktniveauet, ligesom det heller ikke skal betragtes som en entydig indikator for omfanget af tilstrømningen af personer til grupperingerne, idet grundlaget for monitoreringen udgøres af en række forskellige faktorer.

I 2013 blev der iværksat et omfattende projekt internt i politiet, ”Projekt Monitoring og Analyse”, som tog sigte på at forbedre politiets efterretningsgrundlag vedrørende forskellige kriminalitetsområder, herunder kriminalitet i rocker- og bandemiljøet. Projekt Monitoring og Analyse blev afsluttet i 2016. Erfaringerne fra projektet viste, at der er behov for i højere grad at sikre en mere efterretnings- og analysebaseret tilgang i dansk politi.

Bl.a. på den baggrund indgik Rigspolitiet i 2016 en kontrakt med en leverandør af en ny systemteknisk analyseplatform, POL-INTEL, til sammenstilling, visualisering og analyse af data. POL-INTEL forventes løbende udrullet i politikredsene fra efteråret 2017 og skal bidrage med moderne it-understøttelse af det analysebaserede politiarbejde i forbindelse med bl.a. rocker- og bandekriminalitet.

Et forandringsprojekt, ”Intelligence ledpolicing” (ILP), blev ligeledes etableret i udgangen af 2016 og har bl.a. til formål

at udbrede en ensartet og specialistfaglig analysepraksis på tværs af politikredsene samt at skabe større bevidsthed om analysers afgørende betydning for en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet, herunder rocker- og bandekriminalitet.

Ved bandepakken ”Fast greb om banderne” (bandepakke II) fra 2014 blev der bl.a. indført regler, som tager særligt sigte på de rockere og bandemedlemmer, som afsoner en fængselsstraf. Der blev således indført mulighed for at pålægge prøveløsladte vilkår om ikke at have kontakt med andre medlemmer af deres gruppering i hele prøvetiden (skærpede vilkår om kontaktforbud) samt mulighed for at afskære fængslede rocker- og bandemedlemmer fra udgang og prøveløsladelse, når deres gruppering deltager i en voldelig konflikt med en anden gruppering.

Det er Rigspolitiets vurdering, at der i rocker- og bandemiljøet har været stor opmærksomhed rettet mod de skærpede regler, der blev indført ved bandepakke II. Navnlig vurderes reglerne om mulighed for afskæring af udgang og prøveløsladelse i tilfælde af voldelig konflikt at have haft en vis indvirkning på visse grupperingers motivation i forhold til at undgå eskalering af konfliktniveauet ved uoverensstemmelser med andre grupperinger.

Rigspolitiet har i 2016 fundet, at reglerne kunne anvendes i anledning af otte forskellige voldelige konflikter. Det bemærkes, at samme grupperinger har været involveret i flere af disse konflikter.

I 2016 blev der endvidere ifølge politiets oplysninger fra kriminalforsorgen i 43

tilfælde givet skærpede vilkår til prøveløsladte rockere eller bandemedlemmer.

I 13 tilfælde blev prøveløsladelse nægtet og i 118 tilfælde blev udgang nægtet på grundlag af de skærpede regler. Det bemærkes, at de 118 afskæringer vedrørte 81 indsatte, således at nogle indsatte har fået afskåret tilladelse til udgang mere end én gang. Ifølge kriminalforsorgens oplysninger er der i 2016 sket genindsættelse i 12 tilfælde som følge af overtrædelse af det skærpede prøveløsladelsesvilkår. Det bemærkes, at oplysningerne er baseret på manuelle registreringer og søgninger i kriminalforsorgens klientsystem og derfor kan være behæftet med usikkerhed.

3.4. Lovgivningsmæssige tiltag og nye redskaber

I forlængelse af bandepakke II fra 2014 nedsatte justitsministeren i november samme år et udvalg om indsatsen overfor rockerborgere (Rockerborgsudvalget).

Rockerborgsudvalget afgav i oktober 2016 betænkning nr. 1562/2016 om indsatsen overfor rockerborgere mv. Udvalget anbefaler bl.a., at en kommune skal kunne forbyde, at en ejendom bruges som samlingssted for f.eks. en rocker- eller bandegruppe, hvis anvendelsen er egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende. Dette forslag indgår som et af de i alt 35 initiativer, der er indeholdt i regeringens bandepakke III, 2017, (”Bander bag tremmer”). Bandepakke III beskrives ikke nærmere i denne redegørelse, idet fremsættelsen af regeringens udspil og den efterfølgende indgåelse af aftale herom har fundet sted i 2017.

Som led i Rockerborgsudvalgets arbejde er der tillige udarbejdet et udkast til en vejledning om, hvordan kommunerne kan benytte planloven i sager om rockerborge, samt et udkast til en ny vejledning om offentlige myndigheders udveksling af personoplysninger som led i den koordinerede myndighedsindsats over for rocker- og bandekriminalitet.

I maj 2016 blev politiets system for automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) taget i brug. Systemet består af mobile kameraer og stationære kameraer, der er opsat på steder i Danmark, hvor kameraerne bl.a. skal understøtte én eller flere overordnede strategiske indsatsområder for dansk politi, herunder bekæmpelse af organiseret kriminalitet.

Det følger af bekendtgørelse nr. 1776 af 16. december 2015 om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG), at politiet bl.a. kan behandle oplysninger om nummerplader, der er knyttet til personer, som er dømt, sigtet eller konkret mistænkt for at være involveret i alvorlig og organiseret kriminalitet inden for de områder, som er undergivet systematisk, politimæssig monitoring, herunder rocker- og bandekriminalitet.

ANPG anvendes allerede i dag som efterforskningsværktøj og vil også på længere sigt, når erfaringsgrundlaget med brugen af ANPG øges, skulle anvendes som et analyseredskab i relation til bl.a. rocker- og bandekriminalitet.

ANPG vil således kunne vise sig at være et effektivt værktøj i politiets indsats over for rocker- og bandekriminalitet.

3.5. Internationalt samarbejde

Dansk politi samarbejder med en række internationale samarbejdspartnere i relation til bekæmpelse af kriminalitet, der udspringer af rocker- og bandemiljøet.

Inden for rammerne af det nordiske politi- og toldsamarbejde (PTN) er der således et løbende samarbejde i relation til rocker- og bandekriminalitet. Herudover sker der i et vist omfang løbende vidensdeling mellem de nordiske landes nationale eksperter på rocker- og bandeområdet.

Rigspolitiet samarbejdede også i 2016 med de øvrige EU-medlemsstater i regi af Europol. Politiet har således bl.a. deltaget i arbejdet med Europols analyседatabase (Focal Point Monitor) vedrørende rockerkriminalitet. I samarbejdet indsamles, analyseres og videreformidles relevante politi- og efterretningsmæssige oplysninger om rockergrupperingernes aktiviteter. Samarbejdet foregik dels ved årlige møder mellem nationale eksperter samt løbende ved de operative aktiviteter, som Europols Focal Point Monitors varetager ved større internationale begivenheder (World Eye Concept).

Dansk politi overvejer herudover løbende, om konkrete efterforskninger kan give anledning til at etablere Joint Investigation Teams (JITs) med andre EU-lande med henblik på at bekæmpe den grænseoverskridende og alvorlige kriminalitet. Der pågår endvidere løbende et bilateralt samarbejde med andre lande i forhold til konkrete efterforskninger mod nøglepersoner i rocker- og bandemiljøet – både i Danmark og i udlandet.

Hertil kommer, at Rigspolitiet yder ekspertbistand ved uddannelse af politipersonale fra andre europæiske lande i relation til de store internationale rocker- og bandeorganisationer.

4. Samarbejdet med SKAT

Politiet har også i 2016 samarbejdet med SKAT i relation til kriminalitet begået af personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

SKAT deltager bl.a. i den nationale følgegestab, hvor SKAT fremlægger de løbende resultater af samarbejdet med politiet og andre samarbejdsparter, ligesom SKAT deltager i de lokale bandestabe i politikredsene, hvor den overordnede kredsvisse indsats på tilsvarende vis koordineres.

Overordnet har SKATs indsats relateret til bandekriminalitet til formål at sikre, at personer inden for dette miljø betaler den skat og de afgifter, de er forpligtede til.

SKAT understøtter specifikt politiets arbejde mod rocker- og bandekriminalitet ved at bistå politiet med at bekæmpe og begrænse ulovlige økonomiske gevinster i bandemiljøet.

SKAT har i 2016 anvendt ca. 15 årsværk til den specifikke opgave, der er relateret til samarbejde med politiet i forhold til rocker- og bandemiljøet. Medarbejderne har været placeret i Aalborg, Middelfart og Høje-Taastrup og har samarbejdet med Rigspolitiet, Task Force-enhederne og de lokale politikredse.

SKAT har endvidere konkret understøttet politiets bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet ved at foretage øko-

nomiske beregninger, visitationer og efter politiets anmodning deltaget med sagkyndig bistand ved diverse aktioner, ransagninger og fagedforretninger.

SKAT har herudover i 2016 foretaget grundig kontrol af relevante personer og virksomheder inden for rocker- og bandemiljøet på baggrund af de skattemæssige visitationer og det daglige samarbejde med politiet. Disse kontroller omfatter desuden personer, som er med til at tilføre miljøet finansielle midler.

Status for 2016 er, at SKAT har bidraget med:

- 488 skattemæssige visitationer
- 507 kontroller, heraf 392 kontroller med samlede skattemæssige brutto-reguleringer på ca. 164 mio. kr., svarende til et nettoprovenu for SKAT på ca. 58 mio. kr.
- Udlægsforretninger mv., hvor der samlet er inddrevet ca. 2 mio. kr.

Det bemærkes, at SKAT i 2015 ændrede sine retningslinjer og principper for opgørelse af antallet af kontroller, hvorfor det ovenstående antal kontroller ikke er direkte sammenligneligt med tidligere afgivne oplysninger om antallet af kontroller.

SKAT har i 2016 behandlet 231 anmodninger fra politiet om bistand i forbindelse med konkrete efterforskninger.

Såfremt SKAT kommer i besiddelse af oplysninger i forbindelse med indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet, der indikerer overtrædelse af den lovgivning, som andre myndigheder administrerer, videresender SKAT oplysningerne til de relevante myndigheder. I

2016 har SKAT videregivet 36 kontroloplysninger.

5. Task Force Øst og Task Force Vest

5.1. Indledning

Indledningsvis bemærkes, at TFØ og TFV den 1. januar 2017 er blevet erstattet af Særlig Efterforskning Øst (SEØ) og Særlig Efterforskning Vest (SEV), der er de to nye efterforskningsfællesskaber, som vil videreføre og videreudvikle den hidtidige indsats i Task Force Øst, Task Force Vest og Task Force Indbrud. SEØ og SEV er under ledelse af en national koordinationsgruppe med deltagelse af Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Politiets Efterretningstjeneste (PET), Københavns Politi og Østjyllands Politi samt to regionale koordinationsgrupper med deltagelse af Rigspolitiet, PET, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), de regionale statsadvokater og samtlige politikredse.

5.2. Task Force Øst (TFØ)

Rigspolitiet etablerede i november 2009 sammen med politikredse på Sjælland en særlig enhed med det formål at styrke politiets indsats mod kriminalitet og voldelige konflikter med udspring i rocker- og bandemiljøer på Sjælland. Forud for denne beslutning var der sket en meget markant stigning i de voldelige konflikter mellem disse grupperinger. Task Force Øst blev etableret som en projektorganisation under ledelse af en styregruppe med deltagelse af Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Statsadvokaten i København, Statsadvokaten for Særlig og International Kriminalitet (SØIK), Politiets Efterretningstjeneste (PET) og

repræsentanter for de sjællandske politikredse.

TFØ var – og det nye SEØ er – organisatorisk en del af Københavns Politi, og chefpolitiinspektøren i Københavns Politi er operationsansvarlig for denne enhed. TFØ havde – og SEØ har – en selvstændigt advokatur, der er organiseret som en særskilt advokatur i Københavns Politi.

TFØ's mål har også i 2016 været at forhindre voldelige konflikter og samtidig forestå fremadrettede efterforskninger mod rocker- og bandemiljøet på Sjælland med henblik på at drage de mest aktive og toneangivende aktører til ansvar for deres kriminalitet.

Som arbejdsmetode beskæftigede TFØ sig med fremadrettet efterforskning, hvilket bl.a. betyder, at navnlig aflytning og indgreb i meddelelseshemmeligheden anvendes i det omfang, der er mulighed herfor. Dette er en effektiv arbejdsmetode i rocker- og bandemiljøet, som er meget lukket, og hvor samarbejde med politiet, herunder udtalelser til politiet, er forbundet med stor frygt for bl.a. repressalier og vold.

TFØ har efterforsket flere langvarige og ressourcetunge sager, der på grund af den begåede kriminalitet og dennes kompleksitet er efterforskninger, der typisk strækker sig hen over et årsskifte.

Efterforskningerne har i det væsentligste rettet sig mod toneangivende rocker- og bandemedlemmer samt personer, der har tætte relationer hertil, og deres bagmænd.

Flere af disse efterforskninger har enten haft tætte relationer til eller direkte kon-

takt med internationale organisationer og/eller enkeltpersoner i udlandet. På den baggrund etablerede TFØ sammen med Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) et tæt samarbejde med flere udenlandske politimyndigheder.

Dette internationale samarbejde er i meget stort omfang sket via Europol, der faciliterer og koordinerer det konkrete samarbejde med de respektive politimyndigheder, ligesom der via Eurojust er et tæt samarbejde med anklagemyndigheden i de øvrige europæiske lande.

I 2016 er der i TFØ's efterforskninger sket varetægtsfængsling af 104 personer for strafbare forhold, der vedrører sagsområderne våbenbesiddelse, narkotikasmugling og -besiddelse, afpresning, berigelseskriminalitet og forskellige former for økonomisk kriminalitet.

Disse efterforskninger har rettet sig mod såvel medlemmer af rocker- og bandemiljøet som enkeltpersoner, der på forskellig vis muliggør kriminalitet på rocker- og bandeområdet.

Som anført ovenfor strækker efterforskningerne sig ofte henover et årsskifte, hvilket har betydning for de statistiske oplysninger om indsatsen. Det kan dog oplyses, at 2016 er der i TFØ-regi afsagt 13 domme i arrestantsager, der har rettet sig mod 34 personer, samt 35 domme i ikke-arrestantsager, der har rettet sig mod 35 personer. Disse 69 personer er idømt fængselsstraffe på i alt 74 år og 10 måneder.

Nedenstående tabel viser status for 2016 og udviklingen i forhold til antallet af varetægtsfængslede samt antal beslaglæggelser af skydevåben og euforiseren-

de stoffer, som er foretaget af TFØ fra 2014 til 2016.

TFØ	2014	2015	2016
Antal varetægtsfængslede personer	109	47	104
Beslaglagte skydevåben	75	35	51
Beslaglagt hash (ca. kg)	752	246	817
Beslaglagt amfetamin (ca. kg)	20	13	4,5
Beslaglagt kokain (ca. kg)	4	3	22

Efterforskningerne har i 2016 derudover ført til beslaglæggelse af ca. 1,1 kg MDMA (syntetisk amfetamin), 2 kg heroin, 20 kg skunk, 3600 stk. dopingmidler, ca. 2671 stk. ammunition, en række våben, herunder 40 knive, 7 strømpistoler og 28 slagvåben af forskellig type, 2 biler og 2 motorcykler. Endelig er der beslaglagt ca. 1,8 million kr. og udenlandsk valuta svarende til ca. 785.000 kr., som i det væsentligste efterfølgende er blevet konfiskeret som udbytte fra kriminelle handlinger.

Det er på baggrund af de efterforskede sager og den indhentede efterretning TFØ's vurdering, at personer i rocker- og bandemiljøet i et stort omfang er involveret i og aktive i en række forskellige former for alvorlig kriminalitet, herunder særlig narko- og våbensmugling, afpresning og personfarlig kriminalitet. Der er endvidere identificeret en stigning i deres engagement inden for den økonomiske kriminalitet.

Udover de nævnte efterforskninger har TFØ haft en operativ sektion (som nu er videreført i regi af SEØ), der bl.a. har understøttet og ydet bistand til de sjællandske politikredse, hvor der efter en konkret vurdering har været et særligt behov for en synlig og tryghedsskabende politimæssig indsats i forhold til det

aktuelle trussels- og efterretningsmæssige billede.

TFØ's operative sektion har således deltaget aktivt i forbindelse med styrkelse af den synlige og tryghedsskabende indsats i hele Østdanmark.

Udover denne bistand til politikredsene tilrettelægger og udfører den operative sektion selvstændige operative indsatser for samlet at imødegå og forhindre voldelige opgør mellem personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

TFØ har medvirket aktivt gennem de nævnte efterforskninger og efterretninger til en vidensdeling, der samlet set er med til at styrke og udvikle politiets analysebaserede arbejde på dette område.

TFØ's opgavevaretagelse har i koordination og samarbejde med de øvrige sjællandske politikredse og Rigspolitiet været medvirkende til, at et meget stort antal kriminelle fra rocker- og bandemiljøeteller med relationer hertil er blevet afsløret i deres kriminelle aktiviteter.

Det er TFØ's vurdering, at de mange domme og beslaglæggelser i TFØ sammen med den øvrige indsats mod rocker- og bandemiljøet har betydet, at miljøet generelt er meget presset økonomisk, ligesom de mange fængslinger af toneangivende rocker- og banderelaterede personer har besværliggjort grupperingernes aktiviteter.

5.3. Task Force Vest (TFV)

I flerårsaftalen om politiet og anklagemyndighedens økonomi af 15. november 2011 blev der afsat økonomiske midler til etablering af en fleksibel Task Force

Vest (TFV). Formålet var at intensivere indsatsen mod kriminalitet og voldelige konflikter med udspring i rocker- og bandemiljøet samt indsatsen mod organiseret indbrudskriminalitet, hælnetværk og hjemmerøverier i Jylland og på Fyn.

TFV havde hovedsæde i Horsens i Sydøstjyllands Politi, men har på grund af de geografiske forhold været organiseret med de centrale sektioner placeret i Aalborg, Randers, Holstebro, Esbjerg, Horsens og Middelfart.

Med henblik på fornøden koordination af indsatsen i Jylland og på Fyn blev der nedsat en koordinationsgruppe med repræsentanter fra de berørte politikredse, PET, NEC og anklagemyndigheden.

Nedenstående tabel viser status for 2016 og udviklingen i forhold til antallet af varetægtsfængslede samt antal beslaglæggelser af skydevåben og euforiserende stoffer, som er foretaget af TFV fra 2014 til 2016.

TFV	2014	2015	2016
Antal varetægtsfængslede personer	71	65	77
Beslaglagte skydevåben	1	6	25
Beslaglagt hash (ca. kg)	1	0	450
Beslaglagt amfetamin (ca. kg)	35	2	9
Beslaglagt kokain (ca. kg)	2	416	1

Efterforskningerne har derudover ført til beslaglæggelse af 12 køretøjer (biler og motorcykler), diverse slag- og stødvåben, 32 designermøbler samt ca. 106.300 kr. og samt udenlandsk valuta svarende til ca. 127.000 kr.

De afsluttede TFV-sager har i 2016 udløst domme med en samlet strafmasse på i alt 70 års fængsel.

6. Rekruttering til rocker- og bandemiljøerne

6.1. Generelt om rekruttering

Undersøgelser fra Justitsministeriets Forskningskontor viser, at en række risikofaktorer relateret til skoleforhold, familiebaggrund, opvækstforhold og indgåelse i kriminelle fællesskaber, kendetegner personer, der er involveret i rocker- og bandegrupperinger. Det anbefales derfor at sætte fokus på disse faktorer i forebyggelsen af rekruttering til miljøerne⁵.

Generelt ses der at være store ligheder for så vidt angår opvækstforholdene for personer, der senere bliver medlem af rocker- eller bandegrupperinger, i forhold til andre lovovertrædere. Opvækstforholdene er ofte kendetegnet ved alvorlige problemer i hjemmet, adfærdsp problemer og problemer i skolen. Geografiske nærhed og kontakt til kriminelle miljøer under opvæksten er også faktorer, der – særligt for bandemiljøerne – er med til generelt at øge risikoen for at blive involveret i rocker- og bandemiljøerne⁶.

Interviews med tidligere og nuværende rockere og bandemedlemmer viser, at tilgangen til miljøerne ofte sker ved selvrekruttering, men at rockerne dog lader til at være mere opsøgende end banderne med hensyn til hvervning af nye medlemmer. Personlige relationer til

eksisterende medlemmer og en vurdering af, om man kan bidrage til fællesskabet, er afgørende for, om man kan blive medlem af grupperingerne eller ej⁷.

De personer, der søger rocker- og bandegrupperingerne, ses i særlig grad at være tiltrukket af det fællesskab og den tryghed, som grupperingerne repræsenterer, ligesom trangen til at få respekt i nærmiljøet, gevinsten ved at kunne trække på et stort kriminelt netværk og en generel fascination af livsstilen også spiller en rolle⁸.

Ved en sammenligning af kriminalitet i ungdomsårene for personer, der senere bliver medlem af en rocker- eller bandegruppering, og andre tilsvarende lovovertrædere, er der ikke en væsentlig forskel. Generelt er rockernes og bandemedlemmernes kriminalitet dog grovere, de debuterer hyppigere med en voldsforbrydelse eller for rockernes vedkommende en overtrædelse af våbenloven. Det ses også, at rockere og bandemedlemmer i deres ungdomsår hyppigere end andre tilsvarende lovovertrædere gentagne gange har begået volds kriminalitet, herunder alvorligere vold, særlig alvorlig vold og manddrab, og hyppigere har overtrådt lov om euforiserende stoffer og våbenloven⁹.

⁵ Rockere, bander og risikofaktorer, Justitsministeriets Forskningskontor og Rigspolitiet (2010), og Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold, Justitsministeriets Forskningskontor (2012)

⁶ Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold, Justitsministeriets Forskningskontor (2012)

⁷ Veje ind og veje ud af rocker- og bandemiljøer, Justitsministeriets Forskningskontor (2014)

⁸ Veje ind og veje ud af rocker- og bandemiljøer, Justitsministeriets Forskningskontor (2014)

⁹ Rockere og bandemedlemmers kriminelle karrierer og netværk i ungdommen, 3. rapport fra banderekrutteringsprojektet, Justitsministeriets Forskningskontor (2013)

6.2. Særligt om bandernes rekruttering

Bandegrupperingernes muligheder for at rekruttere afhænger af flere ting.

Der er i 2016 set en stigende tendens til, at eksisterende bandegrupperinger søger optagelse i internationale grupperinger og derved tilegner sig en struktur og hierarkisk opbygning samt opnår større legitimitet i kriminelle miljøer og flere internationale forbindelser.

Strukturændringer som følge af optagelse i en international gruppering kan føre til en højere grad af systematik i forhold til rekruttering af nye medlemmer, idet de sædvanlige regelsæt i internationale grupperinger indeholder specifikke rammer herfor, herunder om status og plads i hierarkiet.

Det kan få indflydelse på de personer, der tidligere blev karakteriseret som medløbere og randpersoner, idet disse nu vil opnå status som f.eks. ”hangaround”, støttemedlem eller lignende. Dette kan øge personernes selvopfattelse af at være en del af en bandegruppering og oplevelse af en stærkere og tættere tilknytning til organisationen.

Flere af de internationale grupperinger oprettede i 2016 støttegrupperinger. Det gælder f.eks. Satudarah MC (Saudarah), Mongols MC (Mongols Support), Black Jackets (Kill Them All) og No Surrender (No Retreat).

Det er Rigspolitiets vurdering, at støttegrupperingernes regelsæt er mere lempe- lige end hovedorganisationernes regelsæt. Medlemmerne kan således lettere rekrutteres og får mulighed for at kvalificere sig til hovedorganisationen, så-

fremt de besidder de rette egenskaber. Medlemmer af støttegrupper skal angiveligt heller ikke betale så meget i kontingent, ligesom det antageligt ikke er noget krav, at grupperingen har et egentligt klubhus. Derimod kan medlemmerne deltage i fester afholdt i hovedorganisationens klubhus og derved føle tilknytning til grupperingen.

Oprettelsen af støttegrupperinger giver desuden mulighed for at tiltrække kriminelle netværk, som typisk er involveret i handel med narkotika på et lokalt plan. Herved kan hovedorganisationen få adgang til nye afsætningsområder og samtidig få tilgang af mandskab i forbindelse med eventuelle konflikter.

Deltagelse i en international gruppering kan ligeledes være forbundet med særlige betingelser og regler for medlemmer, der måtte ønske at forlade organisationen, herunder f.eks. betaling af større pengebeløb. Dette vil eventuelt kunne få indflydelse på medlemmers evne og vilje til at forlade organisationen.

Rigspolitiet vurderer, at fællesskabsfølelsen fortsat vil være en faktor, der spiller ind i forhold til rekruttering. Denne faktor er muligvis særlig stærk ved optagelse i en international gruppering, idet medlemmerne herved bliver en del af noget større. På samme måde vil konfliktniveauet kunne spille ind, idet Rigspolitiet vurderer, at involvering i konflikter kan være en identitetsskabende og rekrutteringsunderstøttende faktor.

I takt med, at bandegrupperinger bliver optaget i internationale grupperinger, vil der ligeledes opstå behov for etablering af egentlige klubhuse. Dette kan medføre, at grupperingerne flytter væk fra de geografiske områder, hvor de hidtil har

haft deres primære rekrutteringsgrundlag og tilholdssted. En række bandegrupperinger har haft adgang til kommunalt finansierede ungdomsklubber, hvor de gradvist har tiltvunget sig øget indflydelse. Politiet vurderer, at disse steder kan være relevante i forhold til rekruttering, idet de ofte ligger i lokalområdet og har en naturlig tilstrømning af unge. Bandegrupperinger, som flytter ud af deres vante område, kan derfor bliver nødt til at finde alternative veje til rekruttering, f.eks. ved at invitere ikke-medlemmer til arrangementer med henblik på hvervning.

Bandegrupperingers optagelse i internationale grupperinger, er antageligvis en måde at vise styrke og territorial dominans på, idet optagelsen er med til at profilere og eksponere gruppen både i forhold til miljøet og offentligheden.

Når grupperinger udvikler sig og opnår en ny og højere status, afføder det som regel et ønske om territoriale udvidelser. Dette ønske vil ofte give anledning til konflikter i miljøet, idet de fleste kriminelle miljøer allerede antages at være underlagt en vis grad af indflydelse fra organiserede kriminelle, som ikke frivilligt vil afgive markedsandele.

Territoriale stridigheder ses ofte at føre til voldelige konflikter, ligesom bandegrupperinger antageligt bruger konflikter til at konsolidere deres magtposition. En konflikt kan således styrke en grupperings selvforståelse og omdømme i det kriminelle miljø – noget som på sigt kan komme grupperingen til gode i forhandlinger med rivaliserende grupperinger.

Nogle bandegrupperinger vil givetvis fortsat fastholde deres status som national gruppering, idet et skifte til en inter-

national gruppering vil indebære, at grupperingens selvbestemmelse indskrænkes, ligesom de enkelte medlemmer typisk skal underkaste sig et særligt regelsæt, der er fastsat af den internationale gruppering. Ændring fra national til international status kan derfor blive en markant udfordring for grupperinger med høj grad af selvbestemmelse.

7. Politiets forebyggende indsatser

En væsentlig del af politiets indsats mod rocker- og bandekriminalitet er af forebyggende karakter. Politiet arbejder dels med en række forebyggende tiltag, som retter sig specifikt mod rocker- og bandemiljøet, dels med forebyggende tiltag, som har et bredere sigte.

7.1. Exitprogrammet

I 2011 lancerede den daværende regering sin rammemodel for exit ”En Vej Ud”. Med rammemodellen blev der sat fokus på at hjælpe og støtte rockere og bandemedlemmer, som ønsker at komme ud af miljøet. Rammemodellen forudsætter et målrettet, koordineret myndighedssamarbejde mellem politiet, kommunerne og kriminalforsorgen og giver et overblik over, hvilke tilbud der er tilgængelige for rockere og bandemedlemmer, som ønsker at forlade de kriminelle miljøer. Med baggrund i rammemodellen er der etableret lokale exitenheder i de enkelte politikredse, som koordineres nationalt i Rigspolitiet. Rammemodellen beskriver endvidere ansvars- og rollefordeling mellem Rigspolitiet, politikredsene, kommuner og kriminalforsorgen.¹⁰

¹⁰ En Vej Ud. Rammemodel for exitprogrammer til bande- og rockermedlemmer der ønsker at bryde ud af miljøet, Justitsministeriet (2011)

Bandepakken ”Fast greb om banderne” fra 2014 indebar en række tiltag til styrkelse af exitprogrammet, herunder dedikerede ressourcer til de lokale exitenheder, en pulje til at fjerne rocker- og banderelaterede tatoveringer, psykologisk vurdering, midlertidige akutte relokaliseringer og oprettelsen af et nationalt exitkontaktpunkt forankret i Rigspolitiet.

Det Nationale Exitkontaktpunkt blev etableret med virkning fra den 1. april 2015. Exitkontaktpunktet, der består af repræsentanter fra Rigspolitiet, Kommunernes Landsforening og Direktoratet for Kriminalforsorgen, understøtter og koordinerer det nationale exitprogram på tværs af myndighederne.

Det Nationale Exitprogram er målrettet personer, som Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) har registreret som tilknyttet en rocker- eller bandegruppering i Danmark.

I 2016 fik Bornholms Politi som den sidste politikreds en exitenhed, og det betyder, at der nu i alle politikredse er etableret lokale exitenheder. Exitenhederne består af repræsentanter fra kriminalforsorgen, politiet og kommunerne, som samarbejder om exitdeltagerne, når det er relevant. Det er de lokale exitenheder, som vurderer den enkelte deltagers motivation og egnethed samt tilrettelægger et individuelt tilpasset exitforløb i samarbejde med den rocker eller det bandemedlem, som ønsker at forlade sin gruppering. Exitforløbet sammensættes efter den enkeltes behov og kan bl.a. indeholde uddannelsesplan, arbejde, misbrugsbehandling, flytning, mentorstøtte mv.

Årsagerne til, at rockere og bandemedlemmerne forlader deres grupperinger,

er f.eks. hensynet til familien, ønsket om at komme ud af kriminalitet, lysten til at bryde med livsstilen i miljøet og ønsket om et almindeligt liv med uddannelse, arbejde mv.¹¹ I samarbejdsaftalerne med exitdeltagerne er der generelt en god overensstemmelse mellem exitdeltagerens behov og de initiativer, der bliver igangsat i exitforløbet. Størstedelen af exitdeltagerne i frihed har behov for hjælp til at løse økonomiske problemer, finde en bolig, få psykologsamtaler og komme i arbejde. Generelt har rockere og bandemedlemmer i exit behov for støtte og hjælp til de samme ting, men det ses, at en større andel af rockerne har behov for at få fjernet tatoveringer, mens en større andel af bandemedlemmerne har behov for mere skolegang eller uddannelse.¹²

En spørgeskemaundersøgelse fra Justitsministeriets Forskningskontor viser, at størstedelen af de rockere og bandemedlemmer, der går i exitprogram under rammemodellen, har forladt deres gruppering et år efter exitforløbets begyndelse. Særligt har familien spillet en stor rolle for, at de har kunne forlade miljøet, ligesom størstedelen også fremhæver, at exitindsatsen har haft en væsentlig betydning.¹³

Primo 2017 var 212 personer enten i gang med eller havde i de foregående år

¹¹ Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 1. delrapport, Justitsministeriets Forskningskontor (2016)

¹² Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport, Justitsministeriets Forskningskontor (2016)

¹³ Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport, Justitsministeriets Forskningskontor (2016)

gennemført et exitforløb under den nationale rammemodel. Primo 2016 var dette antal 171 personer, mens antallet primo 2015 var 74.¹⁴ Den markante stigning fra primo 2015 til primo 2016 skyldes dog delvist en ændret registreringsmetode, hvor exit under afsoning blev inkluderet i opgørelsen, hvilket også gør sig gældende for antallet, der er opgjort primo 2017. Tallene viser, at der stadig er en stor interesse for Det Nationale Exitprogram blandt rockere og bandemedlemmer.

Der er generelt en meget stor gennemstrømning i rocker- og bandemiljøerne, hvilket indikerer, at der også er et meget stort antal personer, der selv er i stand til at forlade miljøet.¹⁵ Der ses dog tegn på, at de rockere og bandemedlemmer der søger Det Nationale Exitprogram, udgør en særlig sårbar og udsat gruppe, som har behov for ekstra støtte og hjælp til at forlade rocker- og bandemiljøet.¹⁶

En rapport fra Justitsministeriets Forskningskontor, der omhandler personer i exitforløb under rammemodellen, viser, at det både er rockere og bandemedlemmer, der har indgået exitaftaler, og at der er tale om personer fra alle niveauer i grupperingerne. En opgørelse fra Rigspolitiet primo 2017 viser, at 73 personer i 2016 har gennemført et exitforløb under rammemodellen. Ud af disse har 36 personer forladt en rockergruppering, mens 37 personer har forladt en bande-

gruppering¹⁷. Tallene indikerer, at Det Nationale Exitprogram er i stand til at støtte og fastholde både rockere og bandemedlemmer, som ønsker at forlade deres gruppering.

Det fremgår af rammemodellen, at det er væsentligt, at myndighederne har en proaktiv tilgang til exitindsatsen, så de – i de tilfælde hvor der er indikatorer for, at et rocker- eller bandemedlem ønsker at forlade miljøet, men hvor den pågældende ikke nødvendigvis selv giver udtryk herfor – gør den pågældende opmærksom på mulighederne for at indgå i et exitforløb¹⁸. På den baggrund har samtlige politikredse i 2016 foretaget egnethedsscreeninger af minimum 20 pct. af deres lokale rocker- og bandemedlemmer med henblik på at identificere personer, der kan motiveres til at forlade deres kriminelle gruppering.

Et af de initiativer, som indgår i den politiske aftale fra marts 2017 om Bandepakke III er en revision af den nationale rammemodel for exit-programmer hvorved målgruppen udvides til at omfatte andre end dem, der hos Rigspolitiet er registreret som værende tilknyttet rocker- og bandemiljøet. Der skal samtidig udarbejdes en model for håndtering og finansiering af de tilfælde, hvor der er behov for varig relokalisering af en

¹⁴ Rockere og bander 2015, Rigspolitiet (2015)

¹⁵ Flowet i rocker/bandemiljøerne, Justitsministeriets Forskningskontor (2016)

¹⁶ Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport, Justitsministeriets Forskningskontor (2016)

¹⁷ Der tages forbehold for, at der er et vist flow mellem rocker- og bandegrupperingerne, så exitdeltagere kan både have haft medlemskab af en rocker- og en bandegruppering. Derudover ses eksempler på bandegrupperinger, der nedlægges, hvorefter en stor del af medlemmerne får medlemskab i en registreret rockergruppering. Tallene viser det tilhørsforhold, exitdeltageren havde, da vedkommende valgte at gå i exit

¹⁸ En Vej Ud. Rammemodel for exit-programmer til bande- og rockermedlemmer

exit-kandidat hos en anden kommune end hjemkommunen.

7.2. Bekymringssamtaler

Politiet arbejder målrettet med at forebygge tiltrækning og rekruttering til rocker- og bandemiljøerne. Dette arbejde omfatter særligt identifikation af de unge, der er i risiko for at blive rekrutteret til miljøerne med henblik på at sætte ind med målrettede tiltag. Arbejdet foregår i tæt samarbejde med kommunale myndigheder og andre aktører og er i høj grad forankret i det lokale SSP-samarbejde. Som et led i forebyggelsen af tilgangen til rocker- og bandemiljøerne bliver der i alle politikredse afholdt bekymringssamtaler med unge, der vurderes at være i risiko for at blive rekrutteret til en rocker- eller bande-gruppering. Bekymringssamtalerne foretages ud fra et koncept, som Rigspolitiets Nationale Forebyggelsescenter (NFC) lan-

cerede primo 2014, og som bl.a. forudsætter, at samtalerne forberedes med udgangspunkt i et ressource- og risikoskema, for derved at skabe grundlaget for en helhedsorienteret samtale med den unge.

Der blev i løbet af 2016 afholdt 42 bekymringssamtaler med unge, der var i risiko for at blive rekrutteret til en rocker- eller bande-gruppering.

For at sikre tilstrækkelige kompetencer i politikredsene til afholdelse af bekymringssamtalerne har NFC etableret en uddannelse i, hvordan disse samtaler skal afholdes. Der er i 2016 afholdt to uddannelsesforløb med deltagelse fra både politi og kommuner.

